

MUNI
LAW

Směnečné rukojemství

Josef Kotásek

Možnosti zajištění směnečných závazků

- Obecné prostředky zajištění či utvrzení nejsou vyloučeny
- Specifický instrument směnečného práva - směnečné rukojemství
 - Pojem
 - Mimořádně vysoká četnost v české praxi (výstavce PO, aval FO)
 - Zásadní rozdíly mezi běžným ručením a rukojemstvím
 - Rukojemství vždy jen za zaplacení směnky
 - Možná limitace

Osoby směnečného rukojemství

Aval (avalista, směnečný rukojmí)

- třetí osoba
- i osoba již na směnce podepsaná

Avalát

- osoba, za kterou se aval zaručil

Prohlášení avala

- Umístění
 - Směnka (líc i rub)
 - Opis (čl. I § 67)
 - Přívěsek (allonge)
- Čas avalování směnky
 - „Nedostatek podpisu výstavce cizí směnky na směnce v době, kdy aval učinil ruk. prohlášení, nemá vlist na existenci směnečného závazku avala. SŠZ ani jiný předpis nestanoví, v jakém pořadí mají být na směnečnou přičiněny jednotlivé údaje či podpisy“ (Rozsudek NS, sp. zn. 29 Cdo 1047/2007)

Obsah prohlášení avala

- Podmínky – nepřípustné
- Možná jen limitace co do sumy
- Podoby prohlášení
 - Úplné rukojemské prohlášení
 - Zkrácené prohlášení
 - Holý aval

Určení osoby avaláta

- Explicitně
- Nevyvratitelnou domněnkou čl. I § 31 IV

„V prohlášení je třeba udat, za koho se přejímá. Není-li to udáno, platí, že se přejímá za výstavce.“

Účinky prohlášení rukojmího

- rukojmí zavázán jako ten, za koho se zaručil
- závazek avala není subsidiární (podpůrný)
- akcesorita toliko formální
 - VS Praha, 5 Cmo 11/2002
- aval může uplatnit pouze ty námitky, které se zakládají na jeho vlastních vztazích k majiteli směnky, nikoliv ale na vztazích avaláta k majiteli směnky. Nemůže tedy bez dalšího namítat cokoliv z kauzálních vztahů avaláta k věřiteli
 - VS v Praze sp. zn. 9 Cmo 3/1998
 - NS sp. zn. Rc 32 Cdo 519/1998

Avalátem z donucení?

- Výstavce podepíše a řádně emituje vlastní směnku utvrzovací s formou na řad. Směnka **není avalována**, nikdo o tom ani při emisi neuvažuje a není to domluveno ani v budoucnu.
- Mezi stranami pak dojde ke sporu o kauzu.
- Remitent proto - ve snaze předejít případným kauzálním námitkám, které mají velkou naději na úspěch - nechá směnku „**avalovat**“ nastrčenou spřátelenou osobou. Ta nemá k výstavci vůbec žádný poměr, výstavce ji vůbec nezná a s avalováním by nikdy nesouhlasil. Dlužník odmítne směnku zaplatit, při předložení směnky ale zjistí, že na směnce se objevuje aval. Tento nežádoucí aval směnku „vyplatí“, a vede vlastní regres.

Regres mezi avaly aneb sporná možnost aplikace ustanovení o pasivní solidaritě

- Pasivní solidarita nebo nekolegiální bratrstvo? Dosavadní názory: ve vnitřních vztazích mezi směnečnými rukojmími je vyloučena aplikace ustanovení § 511 odst. 2 a 3 ObčZ 1964 (nyní § 1875 a § 1876 OZ) – není regres vůči ostatním avalům
- NS ve 29 Cdo 2653/2015: zaplacením směnky směnečným rukojmím sice nevznikají avalistovi směnečná práva vůči dalším (bratrským) směnečným rukojmím, kteří se zaručili za téhož dlužníka, ALE jde o **mezeru v zákoně!**
- Mezeru nutno vyplnit ustanoveními OZ: ve vztahu mezi směnečnými rukojmími navzájem platí § 1875 OZ, obsahující vyvratitelnou podmínku identického poměru podílů na dluhu všech spoludlužníků, a § 1876 OZ o následném regresu
- § 1876 odst. 2 OZ "Vyrovnal-li spoludlužník více, než činí jeho podíl, náleží od ostatních spoludlužníků náhrada. Nemůže-li některý ze spoludlužníků splnit, rozvrhne se jeho podíl poměrným dílem na všechny ostatní."

Shrnutí přednášky na příkladu

Hodonín, 12.6.2018

Za tuto směnku zaplatím v Brně dne 3. 11. 2021 na řad **Janu Věřiteli**, r.č.774414/1122 Brno, částku 500.000,-Kč.

Jako rukojmí:

ABCDEF, a.s., IČ 49875262, se sídlem Jiráskova 448, 62100 Brno

Za **ABCEDEF, a.s.** Jan Novák, p.p

Jan Novák

Výstavce: **Pavel Vystavil** *Pavel Vystavil*

Per aval *Jan Ručkal* **Jan Ručka**

Jako rukojmí za výstavce *Zelená Paulína* **Pavčina Zelená**

MUNI
LAW